

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА
ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ
УНИВЕРСИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН МОЛИЯ БОЗОРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИНИНГ ЖОЗИБАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ

РЕСПУБЛИКА
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
КОНФЕРЕНЦИЯ

МАҚОЛА ВА ТЕЗИСЛАР ТЎПЛАМИ

2020 ЙИЛ
29 АПРЕЛ

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА
ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ

**ЎЗБЕКИСТОН МОЛИЯ
БОЗОРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА
ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИНИНГ
ЖОЗИБАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ**

**РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
КОНФЕРЕНЦИЯ**

МАҚОЛА ВА ТЕЗИСЛАР ТЎПЛАМИ

2020 йил 29 апрел

МУНДАРИЖА

КИРИШ	11
ТАБРИК СЎЗИ.....	13
<i>Жумаев Н.Х., Рахмонов Д.</i> ИҚТИСОДИЙ ҲАРАКАТСИЗЛИК ИНҚИРОЗИ: ХАЛҚАРО ВА МИЛЛИЙ АМАЛИЁТ.....	15
<i>Эшов М.П.</i> ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ФОНДОВ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	20
<i>Ташходжаев М.М</i> ЎЗБЕКИСТОНДА ОЛИЙ ТАЪЛИМНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИ	25
<i>Каримов Н.Г.</i> ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИДА МОЛИЯВИЙ ИНДИКАТОРЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНияТЛАРИ.....	28
<i>Мустафақулов Ш.И., Хамидов Р.Т.</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА МОЛИЯ БОЗОРИНИ ИНСТИТУЦИОНАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ОМИЛЛАРИ	31
<i>Бурханов А.У., Худойқулов Х.Х.</i> БИРЖАВИЙ ИНВЕСТИЦИОН ФОНД EFT (EXCHANGE-TRADED FUND) ИМКОНияТЛАРИ.....	35
<i>Абдувоҳидов З.Б.</i> КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИНИ КРЕДИТЛАШНИНГ ИННОВАЦИОН МОДЕЛИ.....	38
<i>Абдувалиев С.А.</i> МОЛИЯ-САНОАТ ГУРУҲЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ: ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ ИНВЕСТИЦИОН САЛОҲИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ СИФАТИДА.....	42
<i>Абдужапарова Н.Т.</i> ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТИЗИМИДА МОЛИЯВИЙ БОШҚАРУВ МУАММОЛАРИВА ЕЧИМЛАРИ	45
<i>Абдуллаев У.А.</i> ПОВЫШЕНИЕ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ИВЕСТИЦИОННЫХ ФОНДОВ В РАЗВИТИИ ФИНАНСОВОГО РЫНКА УЗБЕКИСТАНА – РИСКИ И БАРЬЕРЫ ИНВЕСТИЦИОННОГО КЛИМАТА УЗБЕКИСТАНА.....	48
<i>Абдуллоев Т.Б.</i> НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ФИДУЦИАРНОЙ ОБЯЗАННОСТИ ИНВЕСТИЦИОННЫХ КОНСУЛЬТАНТОВ В США.....	51
<i>Абдурахимова Д.К.</i> ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ КАПИТАЛ БОЗОРИДАГИ ФАОЛИЯТИ ФАОЛЛАШТИРИШДА ИННОВАЦИОН АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ АҲАМИЯТИ.....	55
<i>Абдурахимов Б.А.</i> ДАВЛАТ СЕКТОРИДАГИ ТАШКИЛОТЛАРДА СМЕТАЛАР ИЖРОСИ ВА УНИНГ ҲИСОБИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	59
<i>Абдусаломова Н.Б.</i> РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ РИВОЖЛАНТИРИШ ШАРОИТИДА ИНВЕСТИЦИЯЛАР ҲИСОБИНИ МҲХС АСОСИДА ТАШКИЛ ЭТИШ	62
<i>Абборов С.</i> ЎЗБЕКИСТОН ФОНД БОЗОРИ ОРҚАЛИ ИНВЕСТИЦИЯЛАР ЖАЛБ ҚИЛИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ МАҚСАДИДА СУКУКНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	66
<i>Анарқулов А.</i> РЕСПУБЛИКА ВА ҲУДУДИЙ ИНВЕСТИЦИОН САЛОҲИЯТДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНияТЛАРИ.....	70
<i>Амонов Р.Н.</i> ЭЛЕКТРОН СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ COVID-19 ГА ҚАРШИ КУРАШИШНИНГ БИР УСУЛИ СИФАТИДА.....	74
<i>Абборов С.</i> ЎЗБЕКИСТОН ФОНД БОЗОРИ ОРҚАЛИ ИНВЕСТИЦИЯЛАР ЖАЛБ ҚИЛИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ МАҚСАДИДА СУКУКНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	78

Ахмедов И.Б. КОРРУПЦИЯ БИЛАН БОГЛИҚ ИҚТИСОДИЙ ЖИНОЯТЛАРГА ҚАРШИ КУРАШНИНГ ЖИНОИЙ-ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ.....	82
Азларова А.А. БАНК ТИЗИМИДА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНИРИШ	86
Азларова М.М. НАПРАВЛЕНИЯ ДАЛЬНЕЙШЕГО РАЗВИТИЯ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В ЭКОНОМИКУ УЗБЕКИСТАНА.....	92
Акрамов А.Б. ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАР АСОСИДА МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТНИ ТУЗИШ ВА УНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ АСОСИЙ БОСҚИЧЛАРИ ВА ЙЎНАЛИШЛАРИ	95
Алимардонов И.М., Бекчанов Х.Б. ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ТАРИФ СИЁСАТИНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ	99
Алимардонов И.М. ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БИЛАН АМАЛГА ОШИРИЛАДИГАН ИНВЕСТИЦИОН ОПЕРАЦИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛЛАРИ.....	101
Арипбаев У. ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ФАОЛИЯТИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА ИСТЕЪМОЛ КРЕДИТЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ: СБЕРБАНК ТАЖРИБАСИ	104
Асатуллаев Х.С. ИҚТИСОДИЙ ФАОЛЛИКНИ ОШИРИШГА ҚАРАТИЛГАН ФИСКАЛ СИЁАТНИНГ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРИ	107
Астанакулов О.Т., Асатуллаев Х.С. КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ХУДУДЛАР ИҚТИСОДИЙ ФАОЛЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	110
Астанакулов О.Т. ПАНДЕМИЯ ШАРОИТИДА ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛЬ ЭТИШ ЙЎЛЛАРИ	113
Атамуродов Т.Т. ЎЗБЕКИСТОНДА ДАВЛАТ ХАРИДЛАРИ ТИЗИМИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ РЕЙТИНГ БАЛЛ ТИЗИМИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ИМКОНИЯТЛАРИ.....	116
Атаниязов Ж.Х., Исмаилова К.У. ХАЛҚАРО МОЛИЯ ТИЗИМИНИ ИСЛОҲ ҚИЛИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	120
Ахмедов Р.К. АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ ШАКЛИДАГИ ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИ ФАОЛИЯТИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ.....	124
Ахроров З.О. СОЛИҚ МУНОСАБАТЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА СОЛИҚЛАРНИ ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ АҲАМИЯТИ	127
Ахадов С.Ф. ЎЗБЕКИСТОНДА БЮДЖЕТ МУАССАСАЛАРИНИНГ БЮДЖЕТДАН ТАШҚАРИ ЖАМҒАРМАЛАРИ ВА ЎЗ-ЎЗИНИ МОЛИЯЛАШТИРИШ АМАЛИЁТИ.....	131
Ашуров З.А. ЎЗБЕКИСТОНДА ЎЗИНИ ЎЗИ ТАРТИБГА СОЛУВЧИ ТАШКИЛОТЛАРНИ ЯРАТИШ – МОЛИЯ БОЗОРИНИ САМАРАЛИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ ЙЎЛИ	134
Баймурадов Ш.М. ЭЛЕКТРОН ТЎЛОВ ТИЗИМЛАРИГА ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛЬ ҚИЛИШ РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ РИВОЖЛАНИШИНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ	138
Баймуратова Г.Т. ИДЕНТИФИКАЦИЯ ФИНАНСОВЫХ РИСКОВ: СУЩНОСТЬ И ЭТАПЫ.....	141
Баратова Д.А. ПАНДЕМИЯ ДАВРИДА ИНВЕСТИЦИОН МУҲИТНИ ШАКЛЛАНТИРИШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШДА ЖАМҒАРИБ БОРАДИГАН ҲАЁТ СУҒУРТАСИНИНГ ЎРНИ.....	144
Баратов М.Н. ЎЗБЕКИСТОН КАПИТАЛ БОЗОРИДАГИ МУАММОЛАР ВА УНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ МУҲИМ ЙЎНАЛИШЛАРИ.....	147
Бегматова Ш.А. ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТ ВА РАҚАМЛИ СЕКТОРНИ МОЛИЯЛАШТИРИШДА ВЕНЧУР КАПИТАЛ ИНВЕСТИЦИЯСИ ЖОЗИБАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ	150

Бобоназаров Ж.Б.	АТ ХАЛҚ БАНКИ КРЕДИТ ПОРТФЕЛИ ТАРКИБИЙ ТУЗИЛИШНИНГ АСОСИДА МАҚБУЛЛАШТИРИШ.....	154
Болтабоева Г.Р.	ЎЗБЕКИСТОНДА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ВА ЭЛЕКТРОН ТИЖОРАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИНСТИТУЦИОНАЛ МУҲИТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ	158
Боронов Б.Ф.	ОЛИНАДИГАН СЧЁТЛАР ҲИСОБИНИ ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАРГА МУВОФИҚЛАШТИРИШ.....	161
Бўриев Ж.П.	БАНКЛАРНИНГ ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР ОРҚАЛИ КАПИТАЛ ЖАЛБ ҚИЛИШИДА ДИВИДЕНДЛАРНИНГ РОЛИ.....	164
Бўтабоев М.Ш., Расулов Ж.Э.	АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТЛАРИДА КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВ ВА НАЗОРАТ ТИЗИМИНИ МУСТАҲҚАМЛАШ.....	167
Валиев Б.Б.	ҲУДУДЛАР ИҚТИСОДИЁТИГА ИНВЕСТИЦИЯЛАР ТАЪСИРИ ВА УЛАРНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ БАҲОЛАШ.....	173
Валиев Б.Б., Султанов М.А.	ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИНИНГ ЖОЗИБАДОРЛИГИГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАР.....	176
Гадаев Ж.М.	ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯ ЖАЛБ ҚИЛИШНИ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ОРҚАЛИ ИНВЕСТИЦИОН МУҲИТНИ ЯХШИЛАШ ЙўЛЛАРИ.....	180
Долгова И.Е.	АНАЛИЗ УРОВНЯ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ В РАЗРЕЗЕ РЕГИОНОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	184
Давлатов Э.Б.	АМЕРИКА МОЛИЯ ТИЗИМИДА ЎЗАРО ФОНДЛАРНИНГ (MUTUAL FUNDS) ТУТГАН ЎРНИ.....	188
Дадабаев Ш.Х.	МОЛИЯ БОЗОРИНИНГ РИВОЖЛАНИШИГА ТОВАР-МОДДИЙ ЗАҲИРАЛАР ТАЪСИРИ ВА УНИНГ ҲИСОБИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ.....	192
Додиев Ф.Ў., Додиева У.Ф.	КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ: БАНКЛАРНИ ИНВЕСТИЦИЯ ФАОЛИЯТИДАГИ АЙРИМ МУАММОЛАР ВА УЛАРНИНГ ЕЧИМЛАРИ.....	196
Жумагулов А.Э.	ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ЛИЦЕНЗИЯЛАШ МАСАЛАЛАРИ.....	200
Жумаев С.Н.	КРИПТОВАЛЮТАЛАР МУОМАЛАСИ ВА УНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ.....	206
Зияева Д.С.	ЎЗБЕКИСТОНДА ИНВЕСТИЦИОН ЖОЗИБАДОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ....	209
Ишонкулова Ф.А.	ПОВЫШЕНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ УЗБЕКИСТАНА.....	214
Камилов М.М.	СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ - ИҚТИСОДИЙ БАРҚАРОРЛИКНИ ТАЪМИНЛАШНИНГ ПОЙДЕВОРИДИР	216
Каримов Ж. К.	МОНЕТАР ВА ФИСКАЛ СИЁСАТНИ АМАЛГА ОШИРИШДА МАКРО ЭКОНОМЕТРИК МОДЕЛЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ.....	220
Карлибаева Р.Х.	ЎЗБЕКИСТОНДА ФОНД БОЗОРИНИНГ ИҚТИСОДИЁТДАГИ ЙўНАЛИШЛАРИ РОЛИНИ ОШИРИШ	223
Қосимова М.С., Зияева М., Жаныбекова Ш.	ЎЗБЕКИСТОН ФОНД БОЗОРИДА БИРЖА САВДОЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	227
Kazakov O. S.	O'ZBEKISTON INVESTITSIYA FONDLARINI YANADA RIVOJLANTIRISHANING HUQUQIY-ME'YORIY ASOSLARI.....	231
Кадиров М.У.	ИННОВАЦИОН-ИНВЕСТИЦИОН ФАОЛИЯТНИ МОЛИЯЛАШТИРИШНИНГ ИЛФОР ТАЖРИБАЛАРИ ВА ИҚТИСОДИЙ ХАВФСИЗЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ	235

Комолов О.С.	ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БОЗОРИНИ ИҚТИСОДИЁТДАГИ РОЛИ	238
Кузиева Н.Р.	КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ ВА ГЛОБАЛ ИНҚИРОЗ ДАВРИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ БАРҚАРОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ МАСАЛАЛАРИ	240
Курбанов Д.Р.	ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИ ФАОЛИЯТИДА СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИНИ ҚўЛЛАШ ИМКОНияТЛАРИ	244
Қурбонов Х.А.	КАПИТАЛЛАР ОПТИМАЛ ТАРКИБИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИ АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТЛАРИ ФУНДАМЕНТАЛ (РЕАЛ БОЗОР) ҚИЙМАТИГА ТАЪСИРИ	247
Қурбанов Ҳ.О.	МИЛЛИЙ ТўЛОВ ТИЗИМИНИ ИНСТИТУЦИОНАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙўНАЛИШЛАРИ	252
Курбонбекова М.Т.	ПУЛ МАССАСИНИНГ ТАРКИБИ ВА ДИНАМИКАСИ ТАҲЛИЛИ	255
Мамадияров З.Т., Махмудов Ф.С.	МАМЛАКАТНИНГ ИНВЕСТИЦИОН ЖОЗИБАДОРЛИГИНИ ОШИРИШГА ТАЪСИР ЭТУВЧИ ОМИЛЛАРНИНГ ЎЗИГА ҲОС ЖИҲАТЛАРИ	259
Маҳкамova М.А., Баймирзаев Б.Ж.	САНОАТ КОРХОНАЛАРИ ИННОВАЦИЯ ФАОЛИЯТИНИ САМАРАЛИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ	264
Махмудов Н.М., Avazov N. R.	RAQAMLI IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA HORIJY INVESTITSİYALARNING SAMARADORLIGI	270
Мирҳамидова Д.Н.	ИНВЕСТИЦИОН ЖОЗИБАДОРЛИКНИ ОШИРИШДА АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТЛАРИГА ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАРНИ ЖОРИЙ ҚИЛИШ ЙўЛЛАРИ	273
Мухсинов Н.Т.	КРИПТОВАЛЮТАЛАРНИНГ ЯРАТИЛИШИ ВА МУОМАЛАСИ ХУСУСИДАГИ ҚАРАШЛАР	276
Имомов Ҳ. Ҳ., Ҳамдамова Н.Ҳ., Ҳамдамова М.Ҳ.	ЎЗБЕКИСТОН ХУДУДЛАРИДА ИНВЕСТИЦИЯ ЖОЗИБАДОРЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ	279
Обидов М.Қ.	ЎЗБЕКИСТОНДА ВАЛЮТА БОЗОРИНИ ЛИБЕРАЛЛАШТИРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	282
Примова Н.	СПОРТ ТАШКИЛОТЛАРИДА МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАР ҲИСОБИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	285
Мусаев Ҳ.Н., Боронов Б.Ф., Абдурасулов Ж.А.	ТАЙЁР МАҲСУЛОТЛАРНИНГ АУДИТИНИ ҲАЛҚАРО СТАНДАРТЛАРГА МОСЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ	291
Мадияров Г.	АСПЕКТЫ ДАЛЬНЕЙШЕГО СТИМУЛИРОВАНИЯ РАСШИРЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ	294
Маматов А.А.	«КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ» ГА ҚАРШИ КУРАШДА МИЛЛИЙ ГВАРДИЯ ТИЗИМИНИНГ ТУТГАН ўРНИ	297
Мухамедов Ф.Т.	ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БОЗОРИ ВА УНИНГ САВДО ТИЗИМЛАРИНИ ХАЛҚАРО КАПИТАЛ БОЗОРЛАРИГА ИНТЕГРАЦИЯЛАШУВИНИ ТАЪМИНЛАШ ЙўЛЛАРИ	300
Намозов О.М.	ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИНГ МОЛИЯВИЙ БАРҚАРОРЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШНИНГ НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ	306
Наимов Ш.	ЎЗБЕКИСТОНДА ДАВЛАТ ҚАРЗЛАРИ СИЁСАТИНИНГ КОНЦЕПТАЛ АСОСЛАРИ	309
Nazarov N. G'.	O'ZBEKISTONDAGI ERKIN IQTISODIY HUDUDLAR SAMARADORLIGINI YANADA OSHIRISH CHORA-TADBIRLARI	313
Нозимов Е.А.	INTERNETDA BANK XIZMATLARINI ILGARI SURISHNING ZAMONAVIY USULLARI	316
Ногов I.M.	O'ZBEKISTONDA INNOVATSION JARAYONLARNI ISHLAB CHIQUISHDA INNOVATSION FAOLYATNING TA'SIRI VA UNING MUHIM BELGILARI	320

<i>Норов А.Р.</i>	ЎЗБЕКИСТОНДА ИНВЕСТИЦИОН ЛОЙИҲАЛАРНИ МОЛИЯЛАШТИРИШДАГИ МУАММОЛАР ВА УЛАРНИ БАНК КРЕДИТЛАРИ ОРҚАЛИ БАРТАРАФ ЭТИШ МЕХАНИЗМЛАРИ.....	323
<i>Норов А.Р., Норов А.Р.</i>	ЎЗБЕКИСТОНДА ИНВЕСТИЦИОН ЛОЙИҲАЛАР ЖОЗИБАДОРЛИГИ МУАММОЛАРИ ВА УЛАРНИ БАНК КРЕДИТЛАРИ ОРҚАЛИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ.....	327
<i>Носиров Э.И.</i>	КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ ШАРОИТИДА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИНГ РИВОЖЛАНИШ ХУСУСИЯТЛАРИ.....	331
<i>Нурманов К.Т.</i>	БОШҚАРУВ ҲИСОБИДА СТРАТЕГИК ТАҲЛИЛНИ ҚўЛЛАШНИНГ НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ ЖИҲАТЛАРИ ...	335
<i>Олимов М.К.</i>	SANOAT KORXONALARIGA INVESTITSİYALARNI KENG JALB ETISH ORQALI ISHLAB CHIQARISHNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	338
<i>Равшанов М.Р.</i>	МАРКАЗИЙ БАНКНИНГ МУСТАҚИЛЛИГИ ВА УНИНГ НАРХЛАР БАРҚАРОРЛИГИ ТАЪМИНЛАШГА ТАЪСИРИ	341
<i>Ражабов А.А.</i>	ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА АҲОЛИ БАНДЛИГИНИ ҲУҚУҚИЙ ТАРТИБГА СОЛИШДА МЕҲНАТ ШАРТНОМАСИ.....	344
<i>Ражабов С.О'.</i>	INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTONGA XALQARO KORPORATSIYALARNING TO'G'RIDAN-TOG'RI INVESTITSİYALARINI JALB QILISH.....	347
<i>Расулов Ж.Э.</i>	АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТЛАРИДА КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВНИНГ ИНВЕСТИЦИОН САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЙўЛЛАРИ.....	350
<i>Рахмедова М.Н.</i>	ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ УЗБЕКИСТАНА В СЕКТОРЕ ФИНАНСОВОГО РЫНКА	357
<i>Рахмонов Д.А., Абдумаликов Р.А.</i>	ТИББИЁТ ХОДИМЛАРИ КАСБ ЖАВОБГАРЛИГИ СУФУРТАСИ –ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯНИНГ ЗАМОНАВИЙ ШАКЛИ СИФАТИДА.....	361
<i>Ражабов К.Р.</i>	ЎЗБЕКИСТОНДА КўЧМАС МУЛК СОЛИФИНИНГ ЖОРИЙ ЭТИЛИШИ: МУАММО ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ....	364
<i>Ризоев Ф.Х.</i>	ХОРИЖИЙ МОЛИЯВИЙ ИНСТИТУТЛАР ИНВЕСТИЦИЯЛАРИНИ ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИСОДИЁТИГА ЖАЛБ ҚИЛИНИШИНИ АҲАМИЯТИ.....	368
<i>Рихсиев Д.Х.</i>	ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАБЛЮДАТЕЛЬНОГО СОВЕТА КАК ВАЖНЕЙШЕГО ОРГАНА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ.....	373
<i>Рузибаева Н.Х., Абдурасулов Ж.А.</i>	ПРОБЛЕМЫ МОДЕРНИЗАЦИИ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ И РЕЖИМ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ СТАБИЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	376
<i>Рўзиева Д.И.</i>	ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ РИВОЖЛАНИШИДА ИНВЕСТИЦИОН ХАВФСИЗЛИК.....	379
<i>Сабиоров О.Ш., Ражабов Н.Р., Ражабов К.Р.</i>	ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ И СОЗДАНИЯ БЛАГОПРИЯТНОГО ИНВЕСТИЦИОННОГО КЛИМАТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	383
<i>Сайфиддинов И.Ф., Шералиев А.Х.</i>	ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ КРЕДИТ ФАОЛИЯТИНИ ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНТИРИШНИ ТАЪМИНЛАШ ЙўЛЛАРИ.....	394
<i>Сагдиллаева З.А., Юлдашева У.А.</i>	ИНСТРУМЕНТЫ ПРИНЯТИЯ ИНВЕСТИЦИОННЫХ РЕШЕНИЙ	398
<i>Сайдов Р.Б.</i>	МАМЛАКАТИМИЗДА ПАЙ ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ИМКОНИЯТЛАРИ	402
<i>Султанов М.А.</i>	КОЛЛЕКТИВ ИНВЕСТИЦИЯЛАШ ИНСТИТУТЛАРИ СИФАТИДА ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИНИНГ РИСККА МОЙИЛЛИГИ ХУСУСИЯТЛАРИ.....	405

Срожиддинова З.Х., Бабаджанова Л.Ш.

АКТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫХ ОСНОВ
ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ МЕСТНЫХ БЮДЖЕТОВ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ
РЕАЛИЗУЕМЫХ В УЗБЕКИСТАНЕ РЕФОРМ 409

Суннатов Ж.С.

ХУСУСИЙ БАНДЛИК АГЕНТЛИКЛАРИ ФАОЛИЯТИДА ЗАМОНАВИЙ МАРКЕТИНГ ФАОЛИЯТИНИ
РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИСОДИЁТИДА ТУТГАН ЎРНИ 413

Темиров А.А.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА
ХОРИЖ ТАЖРИБАСИДАН ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНИЯТЛАРИ 417

Толипова Б.Ф.

ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИДА РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИНГ ЎРНИ 420

Тоҳиров М.

ПУЛ-КРЕДИТ СИЁСАТИ САМАРАДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА МАРКАЗИЙ БАНК АСОСИЙ
СТАВКАСИНИНГ ЎРНИ 425

Тураев Д.С.

ТУЛОВ БАЛАНСИ: ИҚТИСОДИЁТНИ БАРҚАРОРЛИГИНИ БЕЛГИЛОВЧИ ИНСТРУМЕНТ 429

Tursunov B.O.

FOND VOZORINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING NAZARIY JIHATLARI 432

Турсунов Б., Хужамуродов А.

ФОНД БИРЖАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ХИТОЙ ТАЖРИБАСИ 436

Тухлиев Б.К.

ИННОВАЦИЯ ВА МОДЕРНИЗАЦИЯЛАШ ЖАРАЁНЛАРИНИНГ ЎЗАРО АЛОҚАДОРЛИГИ
ВА ТАЪСИРИ 440

Тургунбоев Б.

БЮДЖЕТ ТАШКИЛОТЛАРИДА ТОВАР-МОДДИЙ ЗАХИРАЛАР ҲИСОБИНИ ЮРИТИШНИ
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ 443

Туропов Т.

ТИЖОРАТ БАНК ХАРАЖАТЛАРИ ВА УЛАРНИ ОПТИМАЛЛАШТИРИШ ЙЎЛЛАРИ 446

Тухтасинов Д.А.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПИТЬ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ФОНДОВЫХ БИРЖ 448

Usmonov B.A.

KORONAVIRUS PANEMIYASINING JANON FOND VOZORIGA TA'SIRI 451

Умаралиев А.Э.

ХАЛҚАРО САВДОНИ МОЛИЯЛАШТИРИШДА АККРЕДИТИВ ШАКЛИДАН ФОЙДАЛАНИШ 454

Умаралиев А.Э.

ХАЛҚАРО ПУЛ ЎТКАЗМАЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО ҲИСОБ-КИТОБЛАРДА ТУТГАН ЎРНИ 458

Уктамов Х.Ф.

КОРХОНАЛАР ИҚТИСОДИЙ ХАВФСИЗЛИГИНИ БАХОЛАШНИНГ КЎРСАТКИЧЛАР ТИЗИМИ 461

Усмонов Х.М.

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ИНВЕСТИЦИЯ ПОРТФЕЛИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ 465

Файзиева Д.Ш.

ЎЗБЕКИСТОНДА ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАР ЖОЗИБАДОРЛИГИ МУАММОЛАРИ ВА АҲОЛНИ
ИШ БИЛАН БАНДЛИГИНИ ОШИРИШ МЕХАНИЗМЛАРИ 471

Хажимуратов Н.Ш.

МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТ АУДИТИДА ТАҲЛИЛИЙ АМАЛЛАРНИ ҚЎЛЛАШ 475

Халееева З.

МИЛЛИЙ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ЧЕТ ЭЛ ИНВЕСТИЦИЯЛАРИНИ
ЖАЛБ ЭТИШНИНГ ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ 479

Халимова Ф.

ФОНД БОЗОРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА МАРКЕТИНГ ВОСИТАЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ 483

Хамдамов Э.Т.

АҚШ ВА РИВОЖЛАНГАН ДАВЛАТЛАР МОНЕТАР СИЁСАТИ ТАЖРИБАЛАРИДАН ҚЎЛЛАШНИНГ
НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ МАСАЛАЛАРИ 486

Хамидова Ф.

МАМЛАКАТ ХУДУДЛАРНИНГ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШИДА ИҚТИСОДИЙ
ХАВФСИЗЛИКНИНГ АҲАМИЯТИ 490

<i>Хасанова Р.Б.</i> ХЎЖАЛИК ЮРИТУВЧИ СУБЪЕКТЛАРДА ИЧКИ ХЎЖАЛИК ТРАНСФЕРТ БАҲОЛАРИНИ ҚЎЛЛАШНИНГ УСЛУБИЙ МАСАЛАЛАРИ.....	493
<i>Хасанов Б.А., Хамидов Ф.Ф.</i> ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВИНИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ИЧКИ АУДИТНИНГ РОЛИНИ ОШИРИШ.....	496
<i>Хасанов Б.А., Джуманова А.Б.</i> МОЛИЯВИЙ НАЗОРАТ ТИЗИМИДА АУДИТ СИФАТИНИ БАҲОЛАШНИНГ РЭНКИНГ ТИЗИМИГА ЎТИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ.....	499
<i>Холмуродов О.Н.</i> ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ҚИЛИШДА ҚУЛАЙ МУҲИТ ЯРАТИШ ВА УНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАШ.....	503
<i>Накимов Н.А.</i> DAVLAT QIMMATLI QOG‘OZLARI BO‘YICHA DAROMADLILIK EGRI CHIZIG‘I VA UNING SHAKLLANISHI	508
<i>Худойқулов Х.Х.</i> ЎЗБЕКИСТОН МОЛИЯ БОЗОРИГА КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ ТАЪСИРИ ВА ОҚИБАТЛАРИ.....	512
<i>Khidirov N. G.</i> ANALYSIS OF FINANCING INVESTMENT ACTIVITIES SOURCES OF TEXTILE ENTERPRISES.....	516
<i>Kholikov Kh.</i> THE EFFICIENT USE OF FUNDS FROM THE PLACEMENT OF EURO BONDS.....	521
<i>Хо‘джамуратова Г. Ҳ.</i> IQTISODIYOTNI MODERNIZATSİYALASH SHAROITIDA INVESTITSIYA JALB ETISHNI YANADA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	525
<i>Хо‘джамуратова Г. Ҳ., Umurova M.A.</i> ZAMONAVIY KORXONADA BOSHQARUV JARAYONINI TASHKIL ETISHDA AXBOROT TEKNOLOGIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	528
<i>Чинқулов Қ.Р.</i> IPO ҲАМДА SPO ОРҚАЛИ МАБЛАҒ ЖАЛБ ЭТИШ: ХОРИЖИЙ ТАЖРИБА, ЎЗБЕКИСТОНДА ҚЎЛЛАШ ИМКОНИЯТЛАРИ.....	531
<i>Чориев Ф.И., Қобилов Ҳ.</i> ДАВЛАТ УЛУШИ БЎЛГАН КОРХОНАЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ ФАОЛИЯТИДА: ҚАРЗ ВА КАПИТАЛ.....	535
<i>Шагаипова Г.З.</i> КОРХОНАЛАРГА ИНВЕТОРЛАРНИ ЖАЛБ ҚИЛИШДА СИФАТ ЖАРАЁНИНИ БОШҚАРИШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ.....	541
<i>Шадманкулов А.А.</i> ВАЛЮТА НАЗОРАТИНИ ЭРКИНЛАШТИРИШ ЖАРАЁНЛАРИ ВА ЭКСПОРТ ФАОЛИЯТИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШГА ТАЪСИРИ.....	544
<i>Шакиров Ў.Т.</i> РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ РИВОЖЛАНТИРИШДА СУҒУРТА КОМПАНИЯЛАРИДА АХБОРОТ-КОММУНИКАЦИЯ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ.....	548
<i>Шамсиева Ф.М.</i> РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ – ДАВР ТАЛАБИ.....	552
<i>Шамсуддинов Н.Н.</i> ХАЛҚАРО РАҚОБОТАНИ ОШИРИШ ШАРОИТИДА МИНТАҚАЛАРНИНГ ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНИ- ШИНИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ МЕТОДОЛОГИК ЖИҲАТЛАРИ.....	555
<i>Шеннаев Х.М.</i> СУҒУРТА КОМПАНИЯЛАРИ-ФАОЛ ИНСТИТУЦИОНАЛ ИНВЕТОР СИФАТИДА.....	561
<i>Шодиев К.Ш., Юлдошова З.С.</i> ҲЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ТУРИСТИК КОРХОНАНИНГ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ АССОРТИМЕНТИНИ МАКСИМАЛЛАШТИРИШ.....	565
<i>Шомуродов Р.Т.</i> ЎЗБЕКИСТОНДА МОНЕТАР СИЁСАТ ВОСИТАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ АМАЛИЁТИ: МУАММО ВА ЕЧИМЛАР.....	568
<i>Шомиров А.А.</i> ЎЗБЕКИСТОНДА ИНФЛЯЦИОН ТАРГЕТЛАШГА ЎТИШНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ ВА МУАММОЛАРИ.....	572
<i>Шукуров Ш.Ш.</i> ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ВАЛЮТА НАЗОРАТИНИ АМАЛГА ОШИРИЛИШНИНГ ТАШКИЛИЙ-ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ.....	575

Эгамбердиев Ш.А. РАЗВИТИЕ РЫНКА КАПИТАЛА УЗБЕКИСТАНА В ПЕРИОД ПАНДЕМИИ.....	579
Эргашева Ш.Т., Маннапова Р.А. ИНВЕСТИЦИИ - ЗАЛОГ РАЗВИТИЯ СТРАНЫ.....	583
Эшонов М.А.Х. ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДЛАРИ ИНФРАТУЗИЛМАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШДА ДЕПОЗИТАР ФАОЛИЯТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ.....	588
Eshmatatova M.M. IJTIMOIY KAPITAL - JAMIYATNING RIVOJLANISHI.....	591
Yuldasheva D. MAMLAKATDA OZIQ-OVQAT HAVFSIZLIGINI TAMINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	594
Юлдашев О.Т. UNIT LINKED ИНВЕСТИЦИОН ҲАЁТ СУҒУРТА МАҲСУЛОТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ.....	597
Юсупов С.Ш., Юсупова Д. ТЎҚИМАЧИЛИК ТАРМОҒИДА ИНВЕСТИЦИОН ЛОЙИҲАЛАРНИ БОШҚАРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ.....	601
Яхшиева М.Т. ЎЗБЕКИСТОНДА ИНВЕСТИЦИОН ЖОЗИБАДОРЛИК ВА РАҚОБАТБАРДОШЛИКНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ.....	605
Қўлдошев Қ.М. ЎЗАРО СУҒУРТАЛАШ ЖАМИЯТЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ҲАМДА ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ТАРТИБГА СОЛИШ БЎЙИЧА ЧЕТ МАМЛАКАТЛАР ТАЖРИБАЛАРИ.....	608
Ҳахуаева I.K. INVESTITSIYA LOYIHALARIDA INVESTITSION QARORLARNI QABUL QILISH USLUBIYOTINING XORIJY TAJRIBASI.....	612
Қиличев Б.Б. ҲУДУДИЙ ИНВЕСТИЦИОН ФАОЛИЯТНИ ФАОЛЛАШТИРИШДА ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БОЗОРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ.....	616
Qurbonov U. F. SANOAT KORXONALARIDA MOLIVAVIY Tahlilni TAKOMILLASHTIRISH MUAMMOLARI.....	619
Бакиров Б.Н. МАРКАЗИЙ БАНК ПУЛ-КРЕДИТ СИЁСАТИНИНГ ФОИЗ КАНАЛИ ВА УНИНГ ТАЪСИРИНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ.....	622
Обидов М.Қ. ЎЗБЕКИСТОНДА ВАЛЮТА БОЗОРИНИ ЛИБЕРАЛЛАШТИРИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ.....	625

Уктамов Х.Ф.,

Тошкент давлат иқтисодий университетининг,
«Иқтисодий хавфсизлик» кафедрасининг
ассистентини

КОРХОНАЛАР ИҚТИСОДИЙ ХАВФСИЗЛИГИНИ БАХОЛАШНИНГ КЎРСАТКИЧЛАР ТИЗИМИ

Аннотация: Ушбу мақолада корхоналар иқтисодий хавфсизлигини баҳолашнинг кўрсаткичлар тизими ёритиб берилган. Шунингдек иқтисодий хавфсизлик мезонлари тўплами ва уларни ташкил етувчи кўрсаткичлар ўрганилган. Бундан ташқари корхонанинг иқтисодий хавфсизлигига таҳдидлар даражасини аниқлаш учун эксперт баҳолаш усулларидан фойдаланиш имкониятлари кўриб чиқилган. Корхоналарнинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш бўйича тавсиялар ҳам баён этилган.

Аннотация: В данной статье описывается система показателей для оценки экономической безопасности предприятий. Был также изучен набор критериев экономической безопасности и составляющих их показателей. Кроме того, была рассмотрена возможность использования экспертных методов оценки для определения уровня угроз экономической безопасности предприятия. Также изложены рекомендации по обеспечению экономической безопасности предприятий.

Annotation: This article describes the system of indicators for assessing the economic security of enterprises. A set of economic security criteria and their constituent indicators were also studied. In addition, the possibility of using expert assessment methods to determine the level of threats to the economic security of the enterprise was considered. Recommendations for ensuring the economic security of enterprises are also set out.

Калим сўзлар: иқтисодий хавфсизлик, фойда функцияси, иқтисодий хавфсизлик коэффициенти, молиявий мустақиллик коэффициенти.

Хавфсизлик муаммоларининг долзарблигига қарамай, корхоналарнинг иқтисодий хавфсизлиги ва уни баҳолаш кўрсаткичлари тизими етарлича ўрганилмаганлиги ва унинг даражасини ҳозирги замон талабларига қанчалик даражада жавоб бериш долзарб масалалардан бири бўлиб келмоқда. Таъкидлаш керакки, мамлакатимизда бундай баҳолашнинг умумийроқ етилган методологияси мавжуд эмас.

Маълумки, мезо, макро- ва микро даражада иқтисодий хавфсизлик даражасининг моҳияти тегишли мезонлар ва кўрсаткичлар орқали аниқланади.

Иқтисодий хавфсизлик мезонлари тўплами ва уларни ташкил етувчи кўрсаткичлар ўрганилаётган субъектнинг фаолиятига, унинг иқтисодий ҳолатига таъсир кўрсатадиган барча таркибий қисмларини акс еттириш учун имкон қадар маълумотлар аниқ бўлиши шунингдек, иқтисодий хавфсизликка муносиб таҳдидларни аниқлашга еътибор қаратиш лозим бўлади. Иқтисодчи олим В.К. Сенчагов таъкидлаганидек, иқтисодий

хавфсизлик мезони бу – иқтисодий хавфсизлик моҳиятини акс еттирувчи энг муҳим жараёнлар нуқтаи назаридан иқтисодиётнинг ҳолатини баҳолашдир.¹ Иқтисодий хавфсизликни баҳолаш мезонлари бўлиши мумкин, булар: ресурс салоҳиятининг ҳолати ва уни ривожлантириш имконияти, ресурслар, капитал, меҳнат омиллари-дан самарали фойдаланиш даражаси, иқтисодиётнинг рақобатбардошлиги, ташқи таҳдидларга қарши туриш қобилияти ва ижтимоий низоларни ҳал қилиш имконияти каби омиларни келтириш мумкин.

Шундай қилиб, иқтисодий хавфсизлик даражасини баҳолаш учун иқтисодий хавфсизлик даражасини иқодаловчи кўрсаткичи, \mathcal{E} мултипликатив таклиф қилинган

$$\mathcal{E} = d_m * k_{ma} * k_{me}$$

Ушбу кўрсаткични баҳолашнинг энг юқори қиймати битта. Агар \mathcal{E} бирликдан катта ёки тенг бўлса, унда иқтисодий даража хавфсизлик нафақат юқори даражада, балки ташқи муҳитда юзага келадиган иқтисодий хавфсизликка таҳдидларни муваффақиятли ҳал қилиш учун корхона ўз ресурсларига ега бўлиши лозим. Агар \mathcal{E} нинг қиймати бирликдан кам бўлса, унда иқтисодий хавфсизлик тизимидаги детерминантларни батафсил таҳлил қилиш керак.

k_{ma} – тизимдаги макро даража детерминантларининг таъсири коэффициенти эксперт баҳолаш натижасида олинган параметрларнинг ўртача қиймати сифатида олинган корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини белгилайди;

k_{me} – тизимдаги мезоскалнинг детерминантларининг таъсири коэффициенти эксперт баҳоси натижасида олинган параметрларнинг ўртача қиймати сифатида олинган корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини белгилайди.

Мавжуд ресурсларнинг зарур миқдорига мувофиқлигини аниқлаш тартиби иқтисодий хавфсизликни баҳолашнинг кенг қамровли методологиясининг элементларидан биридир. Мувофиқликни баҳолаш учун тавсия етилган ҳисоблаш катталиклар

d_{mi} – корхона таркибий қисмлари учун мавжуд ресурсларнинг етарлилигини тавсифловчи ўртача қиймат;

d_{mi} – корхона таркибий қисмлари учун мавжуд ресурсларнинг етарлилигини тавсифловчи қиймат;

$$d_{mi} = \frac{d_{ij}}{d_{ij}}$$

i – тегишли (молиявий, интеллектуал ходимлар, техник ва технологик ахборот хом ашёсини бошқариш ёки сотиш);

j – i -чи компонентнинг мос келадиган кўрсаткичи;

m – ҳар бир j -учун стандартлаштирилган қийматни ҳисоблашнинг энг юқори қиймати.

Шундай қилиб, m ҳар бири учун ҳисобланади Ҳар бир белги учун стандартлаштирилган индикатор қийматларининг геометрик ўртача қиймати сифатида ресурсларнинг таркибий иқтисодий хавфсизлик тизимидаги микро даражани аниқловчи қисмидир. Ушбу кўрсаткичлар тизими 23-жадвалда келтирилган.

¹ Сенчагов В.К. Экономика, финансы, цены: эволюция, трансформация, безопасность / В.К. Сенчагов. – М.: «Анкил», 2010.

**Корхоналарни иқтисодий хавфсизлиги даражани баҳолаш
учун кўрсаткичлар таркиби.**

№	Компонентлар	Компонентларни тавсифловчи кўрсаткичлар
1.	<i>Молиявий кўрсаткичлар</i>	Ликвидлиликнинг жорий нисбати
		Молиявий мустақиллик коэффициенти
		Хавфсизлик нисбати СОС
		Қарз олиш ёки инвестиция олиш эҳтимолиги мурожаат қилиниши
2.	<i>Интеллектуал кадрлар кўрсаткичлар</i>	Касбий малака даражаси
		Ходимларнинг меҳнат интизоми бузмаганлик улиши
		Кадрларнинг доимийлик кайфиенти
3.	<i>Технологик кўрсаткичлар</i>	Технологиялашган жараёни улуши, инновацияни қопланиши
		ишлаб чиқаришда технологиялашганлик даражаси
4.	<i>Ахборот кўрсаткичлари</i>	тижорат сирларини сақлаш эҳтимоли
		компютер техникасининг ишончлилик даражаси
5.	<i>Ресурслар ҳолатини ифодаловчи кўрсаткичлар</i>	асосий воситаларнинг сақлаш муддати
		ресурс билан таъминлаш кайфиенти
		меҳнатни автоматлаштириш коэффициенти
6.	<i>Бошқарув даражасини ифодаловчи кўрсаткичлар</i>	менежерларнинг касбий даражаси
		компания обрўси
		бошқарув аппарати иш ҳақининг камлиги ва ишчиларнинг асосий тоифаси
7.	<i>Савдо ҳолатини ифодаловчи кўрсаткичлар</i>	сотишни ривожлантириш даражаси
		маҳсулот сифати

Муайян иқтисодий вазиятга қараб, улар шароитлар таъсирида ўзгариши керак, шунингдек, қиймат қийматлари ва уларни ҳисоблаш усуллари рўйхати. Бир қатор кўрсаткичлар учун энг юқори кўрсаткичлар ҳисоблаб чиқилган.¹

Барча ҳолатларда, манбани баҳолаш бўйича биринчи ва бундан ташқари корхона фаолиятини баҳолаш учун зарур бўлган эксперт хулосасини тақдим етиш зарур. Аммо, агар биринчи ҳолатларда, агар чекловлар савол туғдирмаса, унда қуйида келтирилган кўрсаткичлар учун эксперт хулосасининг чегаравий қийматларини аниқлаш керак. Бунинг сабаби ҳар бир корхонанинг даражаси ва ривожланиш мақсадлари турлича. Шу муносабат билан, қийматлари фарқ қилиши мумкин. Ушбу чегаравий қийматларни аниқлаш учун корхона ишчилари орасидан мутахассислар гуруҳини тузиш тавсия

¹ *Абдукаримов И.Т.* Комплексный анализ финансово-хозяйственной деятельности /И.Т. Абдукаримов. – Тамбов: ИД ТГУ им. Г.Р. Державина, 2009; *Беспалов М.В.* Финансово-экономический анализ хозяйственной деятельности коммерческих организаций (анализ деловой активности): учебное пособие / И.Т. Абдукаримов, М.В. Беспалов. – М.: Изд-во «Инфра-М», 2012; *Бахрушина М.А.* Управленческий анализ – выбор оптимального решения /М.А. Бахрушина. – М.: «Омега-Л», 2007; *Ковалев В.В.* Анализ хозяйственной деятельности / В.В. Ковалев. – М.: 2005.

етилади (бундан ташқари, улар корхонанинг ўзига хос хусусиятларини тушунадиган юқори малакали мутахассислар бўлиши керак).

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, ушбу кўрсаткичлардан фойдаланиш орқали корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини баҳолаш мумкин. Мавжуд ресурслар ҳажмининг иқтисодий хавфсизликни таъминлаш вазифаларига мувофиқлиги таҳлили унинг таркибий қисмлари бўйича баҳоланади. Баҳолаш орқали корхонанинг иқтисодий хавфсизлигини таъминлаш бўйича чора тадбирлар ишлаб чиқилади.

